

Posvet o dostopnosti zdravljenja debelosti otrok in mladostnikov

Pon, 09.03.2026 - 16:11

[Natisni](#)

[Ljubljana, 9. marec 2026 – V dvorani Državnega sveta RS je danes potekal posvet z naslovom »Zdravljenje otrok in mladostnikov z debelostjo – zagotavljanje dostopnosti in vzpostavitev regijskega centra v severovzhodni Sloveniji«, ki sta ga na pobudo državnega svetnika Davida Klobase soorganizirala Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ter Nacionalni inštitut za javno zdravje. Posvet sta so-vodili državna svetnica Monika Ažman in prim. Polonca Truden Dobrin.](#)

Državna svetnica **Monika Ažman** je v uvodnem nagovoru izpostavila tudi misli predsednika Državnega sveta RS **Marka Lotriča**, ki se dogodka zaradi obveznosti ni mogel udeležiti v živo.

Predsednik **Lotrič** je v video nagovoru opozoril, da debelost otrok in mladostnikov v Sloveniji predstavlja resen in naraščajoč javnozdravstveni izziv. Po podatkih iz leta 2021 se z debelostjo kot najtežjo obliko prekomerne telesne teže sooča približno 5 do 6 odstotkov otrok in mladostnikov, pri čemer so ti otroci izpostavljeni večjemu tveganju za razvoj sladkorne bolezni tipa 2, bolezni srca in ožilja ter številnim psihosocialnim stiskam. Ob tem je Lotrič poudaril, da v Sloveniji trenutno deluje le en specializiran center za celostno zdravljenje debelosti otrok in mladostnikov – v Bolnišnici za otroke Šentvid pri Stični. Za številne družine iz severovzhodne Slovenije to pomeni dolge poti in dodatne obremenitve, ki pogosto otežujejo redno vključevanje v programe zdravljenja. »Podpiramo vzpostavitev dodatnega regijskega centra v severovzhodni Sloveniji. Ne gre zgolj za novo institucijo, temveč za zagotavljanje enake dostopnosti do multidisciplinarne obravnave – pediatrične, prehranske, psihološke in kineziološke podpore – za vse otroke in njihove družine. Omogočiti želimo pravočasno in strokovno pomoč tam, kjer jo otroci in njihove družine dejansko potrebujejo. Današnji posvet razumem kot konkreten korak k temu cilju in kot spodbudo, da se ob podpori stroke, lokalnih skupnosti in odločevalcev ta pomembna pobuda tudi uresniči,« je v nagovoru izpostavil predsednik Državnega sveta Marko Lotrič.

Udeležence posveta je v imenu predsednice RS pozdravil tudi njen soprog **dr. Aleš Musar**, ki se na področju preprečevanja debelosti otrok aktivno udeležuje tudi na mednarodni ravni. Poudaril je pomen strokovnega in multidisciplinarnega pristopa k obravnavi te kompleksne problematike ter povezovanja različnih strokovnjakov, ki lahko skupaj celovito naslovijo izziv debelosti otrok in mladostnikov. Ob tem je izpostavil tudi delo strokovne skupine »Skupaj za zdrav življenjski slog«, ki deluje pod okriljem Nacionalnega inštituta za javno zdravje in združuje strokovnjake z različnih področij. Pojasnil je, da je skupina nastala leta 2023, ko je pred Vrhom soprog in soprogov evropskih voditeljev o problematiki otroške debelosti v Zagrebu potreboval strokovno podporo, danes pa pod vodstvom dr. Mojce Gabrijevič Blenkuš deluje kot vrhunski strokovni »think tank«. »Beseda strokovni je ključnega pomena. V skupini so strokovnjaki z visoko znanstveno integriteto in pogumom, da se javno uprejo, kadar poskušajo na področje stroke vdirati amaterizem, prehranske ideologije in komercialni interesi,« je poudaril. Spomnil je tudi na priporočila, ki jih je skupina pripravila za Slovenijo, med katerimi je tudi vzpostavitev dodatnega centra za multidisciplinarno obravnavo otrok z debelostjo v severovzhodni Sloveniji ter zagotavljanje stabilnega financiranja tovrstnih centrov. »Mnenje stroke je jasno – dodatni center je potreben tako zaradi obsega problematike kot zaradi bolj enakomerne geografske dostopnosti obravnave,« je dejal. Ob tem je izpostavil tudi pomen podpore lokalne skupnosti pri umeščanju tovrstnih ustanov in poudaril, da lahko prav takšno sodelovanje pomembno prispeva k uspešnemu delovanju prihodnjega centra, pri čemer je kot primer dobre prakse omenil tudi podporo lokalne skupnosti v Sveti Trojici v Slovenskih goricah.

Med uvodnimi govorniki sta bila tudi generalni direktor Nacionalnega inštituta za javno zdravje **izr. prof. dr. Branko Gabrovec**, ki je poudaril, da je debelost ena največjih javnozdravstvenih groženj prihodnjih desetletij in da jo je treba obravnavati kot kronično bolezen, ne zgolj kot posledico življenjskega sloga. Po

njegovih besedah otroci, ki že v mladosti razvijejo debelost, praviloma s to težavo vstopajo tudi v odraslo dobo, kar pomeni večje tveganje za kronične bolezni, slabšo kakovost življenja in večje breme za zdravstveni sistem. Zato izpostavlja pomen zgodnje preventive, dolgoročnega spremljanja ter povezovanja zdravstvenega sistema, šolstva in lokalnih skupnosti. Ključnega pomena je po njegovem mnenju celovit javnozdravstveni pristop, ki združuje preventivo, zdravljenje in ustvarjanje okolja, ki spodbuja zdrav življenjski slog.

Generalna direktorica Direktorata za javno zdravje na Ministrstvu za zdravje RS **Vesna Marinko** je poudarila, da je debelost kronična bolezen, ki lahko, če se pojavi že v otroštvu, posameznika spremlja vse življenje in pomembno poveča tveganje za številne druge kronične bolezni. Ob tem izpostavlja, da mora država k obvladovanju debelosti pristopiti celostno – z združevanjem preventive, zgodnjega odkrivanja in dostopnega zdravljenja. Na Ministrstvu za zdravje zato pripravljajo tudi nov nacionalni program na področju prehrane in telesne dejavnosti za naslednje desetletje, katerega cilj je izboljšati prehranske navade ter spodbuditi več telesne aktivnosti med otroki in mladostniki. Ključni cilj teh politik je po njenem mnenju oblikovati okolje, v katerem bo zdrav življenjski slog dostopen vsem – ne glede na socialno ali geografsko okolje, pri čemer morajo sodelovati različni resorji, lokalne skupnosti, šole in zdravstveni sistem.

V **strokovnem delu posveta** so sodelujoči predstavili stanje na področju preventive in zdravljenja debelosti otrok in mladostnikov na različnih ravneh zdravstvenega sistema.

Prim. Polonca Truden Dobrin z Nacionalnega inštituta za javno zdravje je predstavila stanje na področju preventivnega zdravstvenega varstva za otroke in mladostnike ter javnozdravstvene izzive pri obvladovanju debelosti. Poudarila je, da debelost predstavlja resen javnozdravstveni problem, ki zahteva celovit pristop ter sodelovanje številnih deležnikov. »Debelost je bolezen, ki je povezana z nastankom številnih drugih bolezni, hkrati pa predstavlja veliko breme za zdravstvene sisteme in kakovost življenja posameznikov,« je poudarila. Ob tem je izpostavila pomen preventivnega zdravstvenega varstva ter programov, ki vključujejo otroke, mladostnike in njihove družine. Po njenih besedah je ključnega pomena multidisciplinarna obravnava, ki poleg zdravstvene podpore vključuje tudi spodbujanje zdrave prehrane, telesne dejavnosti, dobre spalne navade ter aktivno sodelovanje staršev in šolskega okolja. Kot enega pomembnih izzivov je navedla tudi dostopnost zdravstvene obravnave, saj je v Sloveniji še vedno več tisoč otrok brez izbranega osebnega zdravnika ali imenovanega šolskega zdravnika. Med ključnimi ukrepi za prihodnje je izpostavila krepitev mreže primarne pediatrije, širitev centrov za krepitev zdravja ter vzpostavitev dodatnega centra za obravnavo debelosti otrok in mladostnikov v severovzhodni Sloveniji.

Dr. Irena Štucin Gantar iz Bolnišnice za otroke Šentvid pri Stični je predstavila izkušnje z zdravljenjem debelosti otrok in mladostnikov na sekundarni ravni. Opozorila je, da debelost v otroštvu ni obrobna težava, temveč resen javnozdravstveni izziv, ki brez pravočasne obravnave povečuje tveganje za številne zdravstvene zaplete v odrasli dobi. Ob tem je poudarila, da je debelost kompleksna kronična bolezen, na katero vpliva preplet bioloških, psiholoških, družinskih in okoljskih dejavnikov. »Zato mora biti tudi obravnava celostna in dolgotrajna ter vključevati tako podporo družinam in spremembe življenjskega sloga kot tudi sodobne terapevtske pristope, kadar so ti potrebni,« je dejala. Po njenem mnenju je ključnega pomena tudi povezovanje bolnišnične obravnave z lokalnim okoljem ter dobra dostopnost strokovne pomoči za vse otroke, saj si otroci in mladostniki v Sloveniji zaslužijo enako obravnavo - ne glede na pošto številko.

Pogled terciarne ravni zdravljenja je predstavil **prof. dr. Primož Kotnik** s Pediatrične klinike UKC Ljubljana. Poudaril je, da je pri otrocih in mladostnikih treba pravočasno prepoznati klinično debelost in zagotoviti ustrezno zdravljenje v okviru multidisciplinarne obravnave. »Nujno je, da zdravljenje omogočimo tistim otrokom in mladostnikom, ki ga dejansko potrebujejo,« je poudaril. Ob tem je izpostavil pomen zgodnjega začetka intervencije, ustreznega trajanja obravnave ter aktivnega sodelovanja družine. Med ključnimi elementi zdravega življenjskega sloga je navedel uravnoteženo prehrano, redno telesno dejavnost, ustrezno higieno spanja in sodelovanje družine ter šole.

V drugem delu posveta sta **pediatrinji Katja Dejak Gornik in Marija Burnik** v skupnem prispevku, ki ga je predstavila Burnik, opozorili na kadrovske izzive v primarni pediatriji, ki pomembno vplivajo na

dostopnost zdravstvene obravnave otrok in mladostnikov. Izpostavili sta potrebo po dodatnih pediatrih in krepitvi timov na primarni ravni ter večjem zanimanju mladih zdravnikov za to področje. »Želimo dolgoročno ohraniti dostopno in kakovostno primarno pediatrično varstvo, moramo sistemsko slediti dejanskim potrebam na terenu ter pravočasno vlagati v kader,« sta poudarili. Opozorili sta tudi na izzive pri izvajanju sistematičnih pregledov v srednješolskih in študentskih središčih, kjer neenakomerna obremenitev zdravnikov lahko vpliva na dostopnost obravnave za bolne otroke.

Asist. dr. Bernarda Vogrin, ki deluje v okviru ambulante za otroke Pedenjped, vpeta pa je tudi v delo NIJZ in Medicinske fakultete Univerze v MB, je predstavila izzive obravnave debelosti otrok in mladostnikov v severovzhodni Sloveniji ter poudarila, da je adolescenca ključno razvojno obdobje, v katerem se oblikuje temelji zdravja v odraslosti. Opozorila je, da se mladostniki ob prekomerni telesni teži in debelosti pogosto soočajo tudi z drugimi zdravstvenimi in psihosocialnimi stiskami, zato je nujno zgodnje prepoznavanje težav ter celostna, multidisciplinarna obravnava, ki vključuje zdravstveni tim, šolo, družino in lokalno skupnost. Posebej je izpostavila pomen kontinuirane obravnave mladostnikov in urejene tranzicije iz pediatrične v zdravstveno oskrbo za odrasle. Po njenem mnenju bi vzpostavitev dodatnega centra v severovzhodni Sloveniji pomembno izboljšala dostopnost celostne obravnave otrok, mladostnikov in njihovih družin ter okrepila povezovanje primarne, sekundarne in terciarne ravni zdravstvene obravnave.

Poseben poudarek je bil namenjen tudi pobudi za vzpostavitev regijskega centra za zdravljenje debelosti otrok in mladostnikov v severovzhodni Sloveniji. Vizijo takšnega centra in konkreten predlog za izboljšanje dostopnosti obravnave otrok z debelostjo v severovzhodni Sloveniji je predstavil državni svetnik in župan Občine Sveta Trojica v Slovenskih goricah **David Klobasa**. Kot je poudaril, je ena od realnih možnosti za vzpostavitev regijskega centra prav Sveta Trojica, ki je zaradi svoje lege dobro dostopna iz Maribora, Ptuja in Murske Sobote ter že ponuja okolje, ki spodbuja gibanje in zdrav življenjski slog. »Zdravljenje debelosti ni zgolj medicinski proces, temveč celostna obravnava, ki vključuje gibanje, spremembo življenjskega sloga in podporno okolje za zdrave navade,« je poudaril. Po njegovih besedah bi lahko center našel svoje mesto tudi v samostanskem kompleksu v središču Svete Trojice, ki je po odhodu frančiškanov ostal prazen in ponuja možnosti za nove družbeno pomembne vsebine. Ob tem je izpostavil tudi pomen sodelovanja države, stroke in lokalnih skupnosti ter pozval h konkretnim korakom. »Želimo spreminjati stvari, moramo razprave pretvoriti v odločitve,« je dejal in predlagal, da Vlada Republike Slovenije skupaj s pristojnimi institucijami začne pripravo projekta za vzpostavitev regijskega centra za zdravljenje debelosti otrok in mladostnikov v severovzhodni Sloveniji.

Pogled lokalnih skupnosti pa državna svetnica **Jasmina Opec Vöröš**. V razpravi je izpostavila pomen obravnavane tematike za Pomurje in širšo severovzhodno Slovenijo, kjer so kazalniki prekomerne telesne teže in telesne neaktivnosti med najvišjimi v državi. Po njenih besedah se s prekomerno telesno težo soočajo tudi vse več otrok in mladostnikov, kar ima poleg zdravstvenih tudi pomembne socialne in psihološke posledice. »Debelost pri otrocih pogosto ni posledica njihovih individualnih odločitev, temveč okolja, v katerem živijo, zato ti otroci in njihove družine potrebujejo ustrezno podporo,« je poudarila. Ob tem je opozorila, da dolge poti do specializiranih centrov za številne družine predstavljajo dodatno socialno in finančno oviro, kar povečuje neenakosti v zdravju. Vzpostavitev regijskega centra v severovzhodni Sloveniji bi po njenem mnenju prinesla številne koristi – od boljše dostopnosti zdravljenja in podpore družinam do širših družbenih in razvojnih učinkov za regijo. »Dostopnost do celovite obravnave debelosti pri otrocih ni privilegij, temveč pravica vsakega otroka, ne glede na to, kje živi,« je poudarila.

Udeleženci posveta so se strinjali, da debelost otrok in mladostnikov zahteva celovit in usklajen pristop različnih strok ter boljšo regionalno dostopnost programov zdravljenja. Posvet v Državnem svetu RS je tako ponudil pomembno platformo za izmenjavo strokovnih pogledov in oblikovanje konkretnih predlogov za izboljšanje obravnave ter večjo dostopnost zdravstvenih storitev za otroke in njihove družine po vsej Sloveniji.

Foto: Benjaim Beci / Državni svet Republike Slovenije

